ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an....	8$00	Un an....	10$00
Six mois...	5 00	Six mois..	6 00

Annonces
0$30 la ligne de 8 points [illegible] de 2 centres quelle que soit [illegible]

Annonces Commerciales
Un traité à [illegible]

Dông-Pháp Thời-Báo

Le Courrier Indochinois

東法時報

NĂM THỨ TƯ SỐ 382
Ngày thứ sáu
8 Janvier 1926

Tổng-lý : NGUYỄN-KIM-ĐÍNH
Chủ-bút : NAM-KIỀU

MỘT TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUÁN
71, đường Mac Mahon, 71
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone) [illegible]

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	8$00	Một năm...	10$00
Nửa năm...	5 00	Nửa năm...	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ để gởi
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Muốn tiếng về việc buôn bán hay là việc gì cần thương nghị trước

1925

III

Tòa nội-các Herriot đổ, tòa nội-các Painlevé thành lập. Trong tòa nội-các mới (ông Painlevé lập hai tòa nội-các đứng vững được gần sáu tháng) có những tay rất danh giá đã từng ra giúp việc nước nhiều lần. Những tay cự phách ấy là ông Painlevé, ông Briand và ông Caillaux. Ông Briand là một tay sành nghề ngoại-giao. ông Caillaux là người chuyên môn về lý-tài ; trong năm 1925 hai ông ấy tuy chưa thi-hành được các phương-pháp hoàn-thiện để cứu nước Pháp thoát khỏi nạn khủng-hoảng về tài-chánh, về ngoại-giao, nhưng hai ông cũng còn chiếm được phần có công nhứt vậy.

Ông Briand đã lập được một cái công rất to nghĩa là ông đã thương-lượng một cách rất khéo léo làm cho ông Chamberlain phải đồng tình với ông ký tờ hiệp-ước về việc phòng bị (pacte de sécurité) và thuận cho nước Đức trở vào hội Vạn-quốc đặng trước là phá những sự hiềm khích của nước Đức và nước Pháp trong bấy lâu nay, sau nữa đỡ tiền cung cấp về việc binh-phí ở trên sông Rhin và lợi cho đường công-nghệ thương-nghiệp trong 3 nước, là Anh, Pháp, Đức. Ông lừa cho tòa nội các Luther vào bẫy, bắt phải thừa-nhận các việc thưa kiện quyền trọng-tài (arbitrage) bắt phải cam-đoan rằng khi xảy ra việc phân-tranh với các lân-quốc thì phải để cho tòa án Vạn-quốc xét xử, không được tự-tiện động binh như nước Đức đã làm trái phép trong năm kia vậy. Nước Đức mà chịu ép như thế thật cũng là may cho nước Pháp. Nước Pháp được khỏi phải tiếng người ngoài dị-nghị rằng có dã-tâm chiếm đoạt đất cát của Đức trong lúc thái-bình, nước Đức làm phải được việc trách cứ về cuộc chiến tranh năm 1914-1918 cũng đều nhờ cái tài biện-thuyết và cái mánh lới khôn khéo của ông cả.

Trong lúc cái phong-chào cộng-sản đương lan ra như lửa cháy, như nước tràn, trong lúc tài chánh khủng-hoảng, đáng phải xung đột, lung-lay như nhà sắp đổ mà ông lo giữ gìn bờ cõi nước Pháp khỏi phải người ngoài xâm lấn bằng một cách khéo léo như thế thật cũng đáng khen thay. Các đội quân đóng trên sông Rhin, mỗi tháng chi dụng hằng bạc muôn mà không được ích gì, nay kéo về, không phải là một mối lợi cho việc tài chánh mà ông đã giúp một cách gián tiếp đó sao ? Chẳng những thế mà thôi, ông lại còn lấy đầu lưỡi rất tài tình của ông uốn gảy cái hy-vọng bá quyền của giống dân Nhựt-nhĩ-mạn, (A-lơ-mãn) ông dụ các Đại-biểu nước Đức nước Anh nước Phổ-ban-nhã (Pologne) v.v. ký thêm một tờ hiệp ước bảo an (conférence de Locarno) tại Thoại-sĩ (Suisse) bắt nước Đức phải giảm các đội cảnh-sát và đổi các xưởng binh-khí làm xưởng kỹ-nghệ không được tự tiện sách nhiễu các lân-bang, bỏ những sự vinh nhục của nhà binh-mình (grandeur et servitude militaire) phải theo luật nội-địa-công pháp (1) (droit public interne) và luật vạn-quốc công-pháp để giữ trật-tự và hoà bình trong thế giới. Hoà-bình ! Thế-giới hoà-bình ! Nói đến câu thế-giới hoà bình thì cũng không ai tin, nói đến câu giữ sự hoà-bình cho thế giới lại càng không ai dám tin nữa, nhưng theo phép ngoại-giao của Âu-châu, thì cũng phải cần nói như thế, cũng phải cần lấy việc công để lo việc tư. Phàm những người đã lãnh cái trách-nhiệm ra thương-thuyết với nước ngoài ai cũng đều có cái lòng lo cho nước mình được phần đại-lợi cả, chớ không ai lo việc bao đồng làm chi. Ông Briand xướng ra câu « thế-giới hoà-bình » đó chẳng qua là nương tiếng *hoà-bình* để cho dễ bảo-thủ quyền-lợi của nước Pháp trong lúc nguy cơ mà thôi, chớ chính ông cũng không bao giờ dám tự-tin rằng cái tánh hào-chiến, háo-thắng, duy-ngã, độc-tôn của người Âu Tây sẽ bớt lần và thế-giới sau nầy sẽ hóa ra một nơi thái-bình cực lạc được.

Ông Caillaux là một người có biệt tài về kinh-tế thường đã biết trước cái hại về quân quốc chủ-nghĩa và phân-đối rất kịch-liệt về việc chiếm cứ các miềng ở sông Rhin, ông thường mong mỏ một cuộc vạn-quốc công thái (emprunt international) để giải quyết vấn đề « nợ đồng minh » nhưng cái mộng-tưởng của ông không thể thi hành được. Vì sao vậy ? Không nói chắc ai cũng đã biết rằng nước Hoa-kỳ ngày nay là một anh Chetty của thế-giới và anh Chetty ấy hễ thấy nước nào cù-cưa lắm thì ảnh không cho vay nữa. Nay nước Pháp đã nợ trước nợ sau của Hoa-kỳ chưa trả, nghĩa là cù cưa mài nay bảo Hoa-kỳ xuất tiền cho vay một lần nữa hay sao ? Dầu Hoa-kỳ dại đến đâu cũng không cho vay lún như thế.

Khoản nợ Đồng-minh không phải là khoản nợ có thể đủ đưa được. Nước Pháp cũng là đường đường một cường quốc như Hoa kỳ, Hồng-Mao vậy. Nay bảo dày mặt lần khân làm anh cướp nợ thì còn gì là thể-diện nước Pháp còn gì là nước Pháp đối với các nước tiểu đồng-minh. Mà làm mặt người lớn thì suy tính làm sao đây nhỉ ? Nội-trái ngoại trái mỗi năm phải trả hằng mấy ngàn triệu phật lăng thì biết lấy đâu mà trả cho đủ ?

(Còn nữa).

TỊNH-TRAI

(1) Luật nội-địa công-pháp chia ra làm ba phần :
a) hiến pháp (droit constitutionnel)
b) hành chính (droit administratif)
c) hình sự (droit criminel).

VĂN-XUỐI

Một buổi di chơi năm cảnh

Thuộc xứ Hàtiên

(Tiếp theo)

Ở miễu đi ra, lần qua bên trái, cùng nhau trèo lên thăm Lăng-Tẩm họ Mạc. Ở dưới truyền lên, bắt đầu là ngôi mộ của ông Mạc-thiên-Tứ, mộ làm không vì đại oai nghi cho lắm, vì khi ngài thất cơ rồi sau nầy mới xây. Nghe đâu mộ nầy đây không có cốt, vì ngài tuẫn-tiết ở Xiêm la, tin báo về các quan ở Hàtiên mới nắn hình sáp mà làm lễ táng. Lên một từng nữa là mộ của hai con ngài, trèo lên một đỗi nữa là mộ của ông thân sinh ra ngài là ông Mạc Cửu. Ông Mạc-Cửu tức là ông : lòng trung chẳng đội trời Thanh-Mãn, vượt biển lần qua đất Việt-Nam. Truyền rằng sinh ra ông Mạc-thiên-Tứ ở cù lao Thổ-Chu, cho nên ông Mạc-thiên-Tứ là người Tàu mà sanh bên bờ Nam-Việt vậy. Người ta nói chuyện thường biết ông Mạc Cửu chớ không biết ông Thiên Tứ. Hẳn thiệt là ông Mạc-Cửu bắt đầu mở mang mà ông Mạc thiên Tứ kinh danh thêm tỏ rộng làm nên sự nghiệp vẻ-vang. Văn chương lịch lạc còn đến ngày nay; từ phủ tăng-hoa một nước nổi danh văn hiến (1), tài ba lẫm liệt một thành thêm vị thơm tho, ấy là một tay ông Thiên-Tứ tổ chước nên vậy.

Trong mấy ngôi mộ thì có mộ ông Mạc-Cửu nầy là hùng tráng hơn cả, văn-tỏ hơn cả. Cách kiến trúc xem ra cũng là bền lắm, vì nhờ mấy tấm đá dài cắn theo gốc theo thềm. Mà phải, mộ ông Mạc-Cửu là trước ông còn xây nên ; cái thế lực ông Thiên-Tứ lúc bấy giờ mà xây nên ngôi mộ nầy cũng không lấy gì làm lạ lắm ! Coi xong đi xuống mộ ông Thiên-Tứ ngồi lại nghỉ chơn. Trông ra cây cỏ nước non, hồi tưởng đến bậc vĩ nhân rẫy vùng trong bấy nhiêu-niên, làm nên động địa kinh thiên dùng dùng chiếm thâu một góc trời Nam, danh tiếng lẫy lừng sự nghiệp hiển hách. nay còn một vùng cỏ ấy bông tà gió hiêu hiêu thổi, nằm phơng vời trơ trọi gối tuyết sương tuế nguyệt ; nước non còn đó anh hùng đi đâu ? trải qua một cuộc bể dâu, những đều trông thấy mà đau đớn lòng ! Nhưng nghĩ người mà có chút sự nghiệp gì với đời thì người tuy mất mà danh vẫn còn. Nước Đông hồ chưa cạn, đá Bình San (2 cảnh ở Hàtiên) chưa mòn thì thiên hạ còn hồ đến lịch sử nhà họ Mạc luôn luôn Ngưỡng một chập rồi cùng nhau trở xuống. Ấy là cảnh thứ tư trong cuộc đi chơi.

Mấy năm nay trên chót núi Bình Sạn có người lập vườn trồng cây nay tiện đường lên thăm cảnh sơn trại. Bắt đầu lên giốc ai nấy đều có hơi mệt vì nắng giờ đi cũng đã nhiều, tuy mỏi gối mặc dầu chớ cũng muốn trèo, vừa lên vừa ngâm nga thì một bước càng thêm một thú yêu, vịch đá lăng cây, ca chim đùa suối, lâm tuyền qui chẳng đến đây mới biết. Độ 10 phút lên đến chót núi, ông sơn khách ra chào, mời chén nước khách đăng lâm giải khát.

(Sau sẽ tiếp)

(1) Hà-tiên khi trước kêu là Vân-hiến Quốc ông Mạc-thiên-Tứ có lập cái Chiêu-anh-Các thâu nạp những thi-bá văn-hào, nên nên một mở văn-chương xuất sắc lắm.

Lịch năm mới

Trong số nầy bổn-báo có bỏ ở trong một tấm lịch năm Bính dần (1926) biếu độc giả để dùng dò coi ngày tháng.

Cũng vì hai chữ quyền-lợi mà ra

Xưa nay, theo lệ thường mỗi tháng các thầy ở sở Điền-tín cũng như kẻ khác được nghỉ ít ra là bốn ngày và được tiền phụ cấp những giờ làm thêm. Từ ngày tháng Novembre năm ngoái thì cái lệ ấy không thi hành ở sở Điền-tín nữa. Quan phó Quản-lý truyền cho các thầy làm việc rằng kể từ tháng Novembre số ngày nghỉ giảm bớt một ngày nghĩa là chỉ có ba ngày mà thôi, và những giờ làm phụ thì không có tiền phụ cấp. Các thầy Điền-sanh thấy quyền lợi của mình mất một cách không phải lẽ thì đều bất-bình, nhóm nhau lại định yêu-cầu kỳ cho đến được, nếu không đạt được mục-đích thì bọ sở nhứt luật đình công. Nhơn lúc đầu năm, (ngày 31 décembre) các thầy định đến trước mặt quan Phó quản lý Malpuech để tỏ những điều ước vọng. Ban đầu quan phó Quản-lý còn gắt nói rằng nếu các thầy đình-công thì ông sẽ bãi chức đi một nửa song, những người trong sở Điền-tín không có chút gì hối hận cả.

Sáng mồng một năm mới các thầy cũng vẫn đến sở như thường, nhưng không làm việc, kéo nhau lên phòng giấy quan phó Quản-lý để yêu cầu một lần nữa. Trong lúc nầy những người đến đánh dây thép mừng đầu năm làm náo động không khác gì ở ngoài chợ vậy. Ban đầu quan phó Điền-tín còn không chịu, nhưng sau thấy các thầy đứng mãi gần một giờ nhứt định không trở xuống làm việc bổn phải nói với các thầy một cách rất khuông phép, ông nói: tôi lấy danh dự mà hứa với các thầy rằng sẽ làm cho các thầy vui lòng. Nhưng các thầy cũng không chịu, yêu cầu ông phải làm một tờ cam đoan rồi mới trở lại làm việc. Cực chẳng đã ông phó Điền-tín phải cầm viết viết rằng « sở bốn ngày nghỉ trong một tháng sẽ để y nguyên không kể ngày lễ và sẽ tính tiền những giờ làm phụ trong tháng Novembre »

Thế là mấy thầy sở Điền-tín yêu cầu mà được quyền-lợi. Ký giả xin có lời khen các thầy và khen ông phó Điền tín luôn thể.

Bảo thủ quyền lợi một cách êm thấm như thế cũng nên bảo thủ, mà yêu cầu một cách khôn ngoan như thế cũng nên yêu cầu. Ai có quyền-lợi muốn bảo-thủ cũng nên lấy việc nầy mà làm gương.

Cò-ke... Cò-ke... Cò-ke...

MỘT ĐÊM ĐI COI

hát cải-lương

Nhơn có gánh hát Tân-hi đồng-ban mới thành lập, hôm 6 Janvier vừa rồi diễn tại nhà Modern Cinéma, có mời các nhà báo đến coi, mình cũng dự trong số ấy. Lâu nay mình vẫn không thích hát cải-lương, vậy nên nghe nói hát cải-lương thì trong lòng cũng không muốn đi, và lại thì giờ bận rộn, thức một đêm thì ngủ đến một ngày, công việc thành ra bỏ trễ cả. Lại mình có một cái bịnh riêng là mỗi khi đi coi hát về ngày ngặt đến hằng tháng...

« Nhớ nhau lựa phải người quen biết
Thương mài càng thêm vóc ốm gầy ».

Ấy cái giống đa tình xin thú thiệt là như thế !

Tuy vậy, người ta đã có lòng chiếu cố, thì mình cũng nên đi cho khỏi cô phụ cái tấm lòng thành của người ta, vì vậy mà phải đi, đi về tất phải có mấy lời bình phẩm, độ lá lẻ tự nhiên.

Tối hôm ấy gánh hát diễn tích « Ngũ hổ bình Nam », cứ theo như tích nầy thì không nên diễn ra trước mắt người mình, vì ở vào đời Tống bấy giờ đầu bờ cõi chưa được phân biệt cho lắm, song cộ người đã khảo cứu kỹ càng thì đều nhận « Nam man » bấy giờ tức là nước ta, vậy mà ngày nay ta tôn-dương cái oai võ của người lên, để giảm mất cái oai võ của mình đi thì sao cho phải ! Tuy vậy, nếu ta chấp trách như thế thì cũng hơi nghiêm khắc quá ! Vì từ xưa tới giờ chuyện xưa tích cũ của người Tàu đã in vào trong óc người mình, không những diễn tích theo chuyện Tàu mà cả đến đọc sử cũng theo sử Tàu, vậy thì cái ngộ điểm ấy là do cả toàn ban quốc dân, chớ có trách chi được mấy người nghề hát, vả gánh hát lập lên muốn cho hưng thạnh thì cần phải chiều theo cái sự ham muốn của mọi người, người mình ngày nay còn thích nói những chuyện Tiết-nhơn-Quí, Tiết-đinh-San thì bảo sao gánh hát không diễn bổn « Thuyết Đường » được, người mình còn thích nói những chuyện Địch-luôn, Địch-hồ thì bảo sao gánh hát không diễn bổn « Ngũ-hổ bình Nam » được ! Vậy nếu ta cứ trách riêng gánh gát thì cũng tội nghiệp cho gánh hát !

Hiện nay đã thấy có người làm vở hát theo diễn-tích Annam, song còn là một số rất ít, và người đi coi cũng chưa quen nên chưa ham muốn lắm, vậy thì ta cũng chưa nên lấy cớ đó mà vội trách những gánh hát được !

Trở lên trên tôi đã nói đó, thì những lời bình-phẩm về bài vở tích hát xin hãy gác một bên ; bây giờ chỉ xin bình phẩm về sự tài khéo của con nhà nghề mà thôi.

Bản hát hôm ấy có vai Đoàn-hồng-Ngọc là vai kép chánh thì có thể phê cho hai chữ hoàn toàn, điệu bộ hay, dọng hát tốt, tự đầu chí cuối không chê được một điều gì ! Nhứt là vai đào ấy còn nhỏ tuổi mà đã luyện tập được như thế thì đã là công-phu lắm. Sau vài ba năm nữa biết đâu không trở nên một tay danh ca ! Gánh hát tìm được một vài đào như thế cũng đã là ít có.

Ngoài ra được mấy vai hề diễu cũng khá, mỗi khi hạ màn lại có nhạc lấy nhạc ta hòa theo, làm cho êm tai khán quan. Còn nói đến mão mãng đẹp, sắp đặt có thứ tự, thì gánh hát cũng đã được chỉnh đốn lắm.

Nghe nói gánh hát nầy mới lập, ta mong sao được công chúng hoan nghênh để một ngày một tấn bộ và mong rằng sẽ lựa được những bản hát đích đáng cho đúng với bốn chữ đại-tự « Cảnh thế hóa dân » mà có người đã mừng cho gánh hát ấy.

N. K.

ĐỘC-GIẢ DIỄN-ĐÀN

Bức thơ ngỏ cùng các bạn thanh niên giáo-viên Namky

Các bạn yêu dấu !

Một ông đốc cô nói với một người giáo-học tôi quen rằng : « Thầy phải biết rằng đồng bào của thầy phú thác con cháu cho thầy, chớ chẳng phải là đồng bào của tôi đâu ; tôi nào có lo gì. »

Vì câu nói trên đây, tôi rất đau lòng buộc mình có bức thơ ngỏ nầy bàn luận cùng các bạn đồng chí ; trước khi tỏ trần ý-kiến thô-sơ của tôi, tôi không thể không ngậm ngùi cúi đầu chào vong linh các cụ đã quá vãng trót vì nòi giống hi sanh thân thế mình vào ty Giáo-huấn, tự tuổi xanh cho chí bạc đầu ; cầu các cụ phò trì cho chúng ta là người hậu tấn trong bước đường khai hóa trẻ em dài dăng dẳng mai sau...

« Không phải đồng bào của tôi... » các bạn yêu dấu nghe chưa ? Nghe cũng chẳng nghe, các bạn còn ai chẳng rõ rằng : ở vào thế kỷ hai mươi nầy, các nước gần ta đều xôn xao hăn hái bước lên đài xã-hội luân lý, duy chỉ có nước ta còn ngây ngủ lò mò chưa thoát khỏi vòng gia-đình chật hẹp, nghĩ đến cô thọn chăng ? Mấy ngàn năm một giải non sông, rốt cuộc còn ngồi đáy giếng. Cái thọn ấy, ông cha ta đã chịu, tới phiên ta, ta đành bó tay cúi mặt chịu nữa hay sao ? Mấy đống tro tàn, mấy đoạn lịch sử nào hão con nhà sư phạm Annam thức thâu nhiệp vẻ, lim dim than thở về thế sự chuyển xây, nhân tâm điên đảo, phong tục bại tồi mà ngâm câu :

Trải qua một cuộc bể dâu,
Những đều trông thấy đã đau đớn lòng.

Đau đớn chừng nào, ta càng phải khởi chừng nầy, có đâu chỉ biết ở bờ tiếu mạ lắm khách bàng quan mà thôi ! Thời buổi nầy mà ngồi hà hơi : Than ôi ! Than ôi ! Than ôi ! thì còn cái đạt nào bằng ? Chèo đã gãy, bườm đã rách, lái đã hư, thuyền gần đắm, rừng gió, chưởi mưa, lạy đất, khẩn trời nào có bổ ích vào đâu ?

Sương mù che lấp, bóng dương ẩn lờ, xã-hội vụng về, quốc dân say tỉnh, gió ngoài tập ngập, quốc hồn bại-suy, còn mông chí chí ? chẳng lo hành động ? Kìa kìa bốn biển rộng rằng, năm châu chen lấn, ai tranh, ai cạnh, bốn ngàn năm ngủ hãy còn mê nằm. Bập bẹ : ọ ọ, cà-nhót, bít-ha, vậy cũng Rồng Tiên con cháu !

Kìa kìa người Pháp đã một lòng khai hóa cho dân ta lại cho ta đặng dự một phần lớn trong đường giáo dục ta há là cụt đất mà chẳng thấy nỡ phụ lòng tin cậy của Chánh-Phủ nầy giao sao ?

Các bạn yêu dấu ôi !

Linh hồn của nước nhà ta sau nầy ta nắm trong tay ta, cho nên ta đối với tương lai nước nhà là một hạng người có ân to hay có tội lớn. Ai ? Tội ! Hai ngã rõ ràng, ta hãy liệu theo. Chúng ta ai cũng rõ rằng xã-hội ta hiện thời bị một cái phong khí lầm lạc cai trị, ta ước ao cho xã-hội ta được chóng biến cải, sự biến cải nầy chẳng phải theo những lời ai nấn ná nũng mà sanh, thừa những thói lỗi sự phong lưu mà nổi !

Khi ta mới bước chân vào ty Giáo huấn, chắc ít người căn dặn lấy mình rằng : « Đời ta đã bỏ, chẳng màng lợi lộc gì nữa ; đời ta bỏ, ngõ hầu đời con cháu ta được tốt đẹp vui tươi, càng ngày càng rạng . . . . » Cái chí hi sinh ấy, thử hỏi mấy người trót theo cho cùng tột ? Nên chi nhiều bạn đối với trách nhậm mình không có lòng tín ngưỡng, mến thương ; không tín ngưỡng mến thương, thì phận sự mình sao được hoàn toàn. Rồi ra bị những lời khinh bỉ, nhục mình, nhục đồng-nghiệp, thậm chí nhục đồng bào ! ! .

Một người, mười người, trăm người, ngàn người như thế, vận mạng tương lai xã-hội Việt-Nam không nói ra ai cũng chẳng biết ra sao rồi !

« *Không phải đồng-bào của tôi đâu, tôi còn lo gì* » các bạn yêu dấu nghĩ chưa ? Nghĩ cũng chưa nghĩ, chẳng anh em ta ai lại chẳng rõ rằng ta phải cậy lấy ta, đặng đào tạo nhân tài sau nầy. Sao phải cậy lấy ta ? Giáo-dục hiện thời nếu không cha mẹ hiệp lực với cô, thầy, thì chẳng thể nào kết quả mỉ-mãn được. Nhưng cha mẹ học trò bây giờ đối với giáo-viên lắm khi.. , thôi nói ra chi cho mích lòng người, cho buồn trí mình ! Biết thế, ta chẳng nên trách ai, ta chỉ trách ta mà thôi. Tôi không muốn vạch những điều thương danh, phạm nghĩa, những gương bại hoại luân thường ra đây làm chi, chẳng phải có ý yêm ẩn, nhưng kỳ trung để cho mỗi người đối với lương tâm hãy tự xét lấy mình ; xét rồi mới rõ tại sao tôi nói ta chỉ nên trách ta mà thôi.

Phận sự ta rất quan hệ cho tiền độ quốc dân. Trên Chánh-phủ phú thác, dưới quốc-dân trông cậy, ta phải làm thế nào khi cái huyệt mở rộng ra, ít nữa có một đứa học trò đứng trước linh cữu ta nhỏ mấy giọt nước mắt mà than tiếc rằng : « *Thầy ta chết, ta chết nửa phần hồn* », đừng để cho người cười mà rằng : « *Thôi rồi ! một anh gỗ đầu trẻ* ». Trên kia, tôi đã nói chúng ta ai cũng biết xã-hội, ta cần phải biến-cải, mỗi khỏi cái nạn tiêu-diệt. Ta muốn biến cải xã-hội mà không biết xu-hướng xã-hội, cùng xây sự giáo dục mình theo cái xu-hướng

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

ấy, biết như thế, thì không biết thì xong hơn. Sự thay đổi ta hằng ước vọng chẳng phải một ngày một buổi mà thành, nên chi mỗi người trong chúng ta chẳng nên thối chí, rồi ở không nhưng... Nếu ta muốn, thì việc làm của ta, tư-tưởng của ta đều có ảnh hưởng về buổi tương-lai. Buổi rụng đông mai sau, trông thật là lâu là xa, song sánh với năm chục, một trăm năm cùng thời gian nào có thấm vào đâu.

Xã-hội tương-lai chịu ảnh-hưởng tưtưởng của ta, ta chờ ngã lòng chờ đợi. Chờ chừng nào? Mai chăng? Mốt chăng? Sang năm chăng? Không không đâu. Ta chờ chừng nào tư-tưởng của một ít người, sẽ trở nên tư-tưởng của nhiều người, hay tư-tưởng chung của quốc-dân. Lâu chừng nào, thế-lực tư-tưởng càng mạnh chừng nấy; trước sau thế nào kẻ biết tư-tưởng sẽ đi ngay đến cái mục đích của mình. Đến đó, mình chẳng còn ở thế gian nầy. Xem cái lý thuyết dân chủ thời biết. Lý-thuyết ấy phát khởi ở đạo binh ông Cromwell, nước Anh; nhờ một ít lý-thuyết ấy tràn-sang qua Mỹ; tràn sang rất hiệp-thời trong lúc giặc Tự-Trị.

Ở Mỹ, nhờ ông Lafayette và một ít người Pháp nữa, lý thuyết ấy mới ban bố cùng nước Pháp. Nước Pháp thiệt hành, cuộc cách mạng 1789 vì đó nảy sanh. Nghĩ thế, thì rõ ràng kẻ hữu tâm với thế đạo chăm về buổi tương lai, hơn buổi hiện tại.

Làm thế nào xã hội ta cũng một phen biến cải, luật tấn hóa buộc phải như vậy. Muốn xã hội ta biến cải, trước ta hãy thay đổi tư tưởng ta cho hiệp thời thế càng trau giồi đức hạnh ta hầu đón phong chào. Cái vật mà hằng ngày ta gọi là tư tưởng là máy cục đá sạn chẳng ảnh, chẳng hình, khô khan, vô vụn, cái vật mà ta hằng phủ gọi là đức hạnh là một đống cũi mục không phẩm không nhụy, lộn xạo bời bời; nó làm lu-lờ án mất chân tư-tưởng, chân đức-hạnh của ta mà ta nào hay, nào thấu!

Tư tưởng ta được giàu, được sang, đức hạnh, ta được chánh, được ngay ta lo gì không đất gieo trồng vun quén. *Giáo dục của ta là một sự sáng tạo*, chớ chẳng phải là một phương pháp để duy trì những thói hư truyền nô lệ.

«*Không phải đồng bào của tôi..*» các bạn yêu dấu có buồn cho chăng? Buồn cũng không buồn, ai ai cũng rõ ràng con nhà sư phạm Annam cần phải sáng tạo một cái hy vọng mới, xây đắp một nền xã hội mới, mạnh mẽ, tốt đẹp hơn cái nền cũ kỹ gần đổ nát. Bởi thời thế biến thiên cho nên ta lại cố gắng, cố gắng lên, cố gắng mãi!

Tùy lực tùy dịp mỗi người hành động mỗi dàng; tuy có khác nhau, song chúng ta sẽ đi tới một mục-đích chung. Nếu linh hồn ta cứ hoạt động chắc ta sẽ thấy rõ việc chi ta phải làm, việc chi ta không nên làm, xả thân ta đặng giúp nước nhà, chẳng phải giúp nước nhà mà thôi đâu, lại giúp cho chủng tộc, cho nhân loại nữa không bao giờ quên cái «nhầm» của mình, của giáo dục mình, ta sống vì chân-lý, vì ái-tình, ta mong mỏi mãi, chẳng ngã lòng, chẳng làm cho người ngã lòng, dầu có thế nào, nào quản thế nào! Cái nghèo, cảnh nghịch, lời khinh, tiếng bỉ là bạn của ta, ta chớ lấy làm lạ. Chẳng lấy làm lạ, ta hãy ra công dạy con nhà Annam cho biết bổn phận làm người đối với mình, đối với gia-tộc, đối với nước nhà. Cái quyền tự-nhiên của người, ta hãy sớm chỉ cho nó biết. Giáo-dục một ngày một tấn hóa, một thay đổi phương pháp, ta là con nhà giáo dục lẽ nào ngủ hoài, ngủ mãi, ngủ cho đến ngốc, chẳng xét thời thế, chẳng trau giồi chức nghiệp của mình, chẳng tìm những sự cần dùng của xã hội mình! Nào, các bạn hãy cựa mình chút nào, hãy ngẩng mặt lên xem: không khí khó thở, con trăng lu mờ; kìa kìa linh hồn các cụ quá vãng chỉ dường cho ta, ta thấy chăng ta thấy chăng?

Hỏi ai là bạn đồng tâm?

VÂN TRÌNH

DẠY TIẾNG ÂN-LÊ

(Nói chuyện thường và buôn bán)

Viết tắc, Đánh máy, Bút toán.

Lại có dạy theo cách gởi thơ đến tận nơi cho người ở xa.

Thầy có bằng cấp hẳn hòi.

Cách dạy mau hiểu mau thông

Đường Rousseau số 111 Saigon

HƯỚNG TRUYỀN

TRUNG-HUÊ

Người Tàu không biết thương dân Tàu

Theo như tin tức ở Phụng-thiên thì quân Trương-tảo-Lâm mới đây đốt phá hơn 18 làng ở tả ngạn sông Liaho làm cho nhơn dân đều đem lòng thán oán. Trong lúc Trương đang khuấy mà lại làm những việc như thế nầy thì thật là thất sách. Dân đã thán oán thì còn trông vào ai giúp Trương?

Tin Quách tùng Linh (Kono-Son-Ling)

Quách-tùng-Linh đã bằng lòng hòa với Trương-tảo-Lâm. Trương giao hẹn với Quách phải dẹp nhà cửa vợ-con của Trương bình yên thì Trương chịu thôi không can-dự đến việc nước nữa. Nếu quả thiệt rằng Trương về hưu trí thì cũng là một đều rất may cho dân Tàu nước Tàu.

Hỏa tai

Sớm mai ngày 1er Janvier vào hồi tám giờ lửa bốc cháy nhà Thị-Sảnh HồngKông, ba căn lầu về phương Bắc đối-diện với Praya bị cháy ráo. Mấy căn lầu gần đó bị nước vòi rồng làm hư hại rất nhiều. Người ta nói rằng dân sự ở đây chạy thoát được cả. Các chú (Tàu) ở Hồng-Kông thấy đầu năm mà xảy ra một trận hỏa tai như thế đều lấy làm lo sợ lắm.

Cùng độc giả rất yêu quí

Hôm rày bổn-báo đã có tỏ các việc chẳng may của bổn-báo là vì muốn phương tiện cho chư quí độc-giả nên phải đặt người đến tận nơi thâu bạc, chẳng dè mấy người ấy đua nhau, người trước làm gương xấu kẻ sau nối theo, đòi rồi xài của bổn-báo hết mấy ngàn đồng tưởng chư độc giả cũng động mối thương tâm mà thương giùm bổn-báo rồi.

Vậy phiền cùng quí độc-giả, mấy ông mua củ đã hết hạn, hoặc mấy ông mới mua, tiếp đặng thơ của bổn-báo, hoặc thấy ghi ngày mãng trên nhãn gởi nhựt trình, hoặc có giấy của nhà dây thép mời đóng tiền thì xin đem lòng sốt sắng giùm. Bổn báo sắp cho xuất bản hằng ngày, song cái hi vọng đó đặt cùng không đặt đều do ở nơi lòng sốt sắng của quí độc giả vậy

Thơ tín

Cùng M. Đoàn-văn-Nguyên, Giarai

Tiếp đặng bài của ông phân-giải về việc Hương-quản Phong tranh đối-đài cùng M. Biện nơi lý-trường, bài ấy rất có lý, song xin miễn đăng, vì bổn-báo đã đăng hai bài rồi, thì ai đã đọc tự-khắc thấu rõ được chơn lý.

Cùng M. Trần-bửu-Kiếm, Ô-môn

Tiếp đặng bài của ông phân-giải về việc tên Bửu-kiếm giả-danh, bài đó lời lẽ đích đáng, song xin miễn đăng, vì bổn-báo trước khi đăng bài ấy cũng đã có nói trên đầu bài rằng chưa biết hư thiệt thế nào, người viết bài ấy kỵ tên ông, mà bây giờ rõ ra không phải tự ông viết, thì chắc ở vùng Ô-môn ai cũng biết cả rồi, bất-tất phải đăng nữa.

Đông-Pháp Thời sự

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	15f 30
Đông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine	15 20
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng Banque industrielle de chine)	15 20
Hongkong et Shanghai	15 20
Chartered Bank	15 30

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm kilos chở đến tỉnh luôn và cái bao nữa:

Lúa Vĩnh-long	6$05	tới 6$ 15
Lúa Gò-công	6 25	— 6 35
Lúa Bãi-xàu	6 25	— 6 35
Lúa Bảo-lộc	6 30	— 6 40
Lúa Cao-man (trắng)	6 00	— 6 10
Lúa Cao-man (đỏ)	5 85	— 5 95
Giá tự-trung tế	6 21	— 6 31

Giá giấy Quốc trái Đông-Pháp: 50 70$

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

TÀU TỚI

Chiếc CHILI ở Pháp tới 7 Janvier 1926 qua đến Saigon.

Chiếc d'ARTAGNAN ở Pháp tới 16 Janvier 1926 qua đến Saigon

Chiếc ANGKOR ở Pháp tới 23 Janvier 1926 qua đến Saigon.

Chiếc CAMRANH ở Pord Said đã chạy qua lấy hôm ngày 4 Janvier 1926

Chiếc FOURICHON ở Pord Said đã khởi sự chạy qua đây hôm 18 Décembre 1925.

Chiếc CHILI ở Tonkin tới ngày 20 Janvier 1926 sẽ vô đến Saigon.

Chiếc CLAUDE CHAPPE ở Tonkin sẽ đến Saigon tới ngày 10 Janvier 1926

Chiếc AMBOISE ở Nhựt và Tàu sẽ đến Saigon tới ngày 8 Janvier 1926

Chiếc AMAZONE ở Tàu và Nhựt tới 21 Janvier 1926 qua đến Saigon.

TÀU ĐI

Chiếc d'ARTAGNAN bửa 18 Janvier 1926 sẽ chạy qua Nhựt và Tàu

Chiếc ANGKOR tới bửa 30 Janvier 1926 sẽ chạy qua Tàu và Nhựt

Chiếc d'ENTRECASTEAUX đến 7 Janvier 1926 sẽ chạy đi Pháp-quốc

Chiếc CHILI ngày 9 Janvier 1926 sẽ chạy đi Tonkin.

Chiếc CLAUDE CHAPPE tới ngày 17 Janvier 1926 sẽ chạy đi Tonkin

Chiếc AMBOISE tới bửa 11 Janvier 1926 sẽ chạy đi Pháp-quốc

Chiếc AMAZONE tới bửa 25 Janvier 1926 sẽ chạy đi Pháp-quốc.

Saigon

Đã có bán

Tiểu-thuyết «Cay đắng mùi đời» của ông Hồ-biểu-Chánh đã in xong, có lời ông Đặng thúc Liêng bình nghị. Dày 70 trương giá bán 0$50.

Ai muốn mua sỉ hay mua lẻ xin gởi thơ cho M. Lê-văn-Ngọc, Instituteur, 61 rue Dariès Dakao (Saigon) mà thương nghị.

Còn mua lẻ một cuốn xin gởi cò tiện hơn

Tấm lòng hảo nghĩa

Ông Lê-văn-Giải, Hội-đồng địa hạt ở Mỏ-cày (Bentre) ngày 6 Janvier 1926 có đến giao cho M. Trần-quang-Nghiêm, số bạc 50$00, nói rằng ngài biếu cho hội «Nam-kỳ khuyến học» và hứa mỗi năm ngài sẽ giúp số bạc đó hội luôn.

THỂ-THAO TỔNG CUỘC ANNAM

Cuộc tranh chức vô địch banh tròn năm 1925-1926

Thứ sáu rồi 1er Janvier 1926

Govap sport thắng Distamy sport hai bàn. (Homologué)

Cholon sport thắng Etoile de Gladinh sáu bàn (Homologué)

Chúa nhựt rồi 3 Janvier 1926

Commerce sp. thắng Paul Bert sp. một bàn (Homologué)

Télépost sport thắng Gladinh école ba bàn thua lại một (Homologué)

Chúa nhựt rồi 27 Décembre 1925

Electro sport thắng Dakao sport bốn bàn thua lại ba (Homologué)

Chúa nhựt tới 10 Janvier 1926 từ 3 giờ 30 tới 4 giờ 30

Tândinh sport sẽ đâu cầu cùng Donai-sport

Giám cuộc: M. Thơm

Juges de but: MM. Mẹo-Trí

từ 4 giờ 35 tới 5 giờ 35

Electro sport contre Distamy sport

Giám cuộc: M. Thơm

Juges de but: MM. Quí-Mạnh

Hội xin nhắc lại người nào đã chơi bên Fédération cochinchinoise des sports athlétiques rồi mùa nầy, thì không được chơi bên Thể-thao tổng cuộc Annam trong mùa tranh chức vô địch và tranh bình đồng Khoa-học tập-chí năm nay.

Hanoi

Một chiếc ghe chìm, 7 người chết

Tối 24 Décembre chiếc tàu Rabelais chở nhơn-công Bắc-kỳ sang tân-đảo Calédonie đụng chìm mộc chiếc ghe chài của người khách. 7 người bị chết đuối còn số người bị thương chưa biết đến.

Bariа

Cũng chìm ghe nữa

Nguyễn-văn-Thảo, Lê-văn-Chí và hai người bạn là Thiên và Nhi ở làng Phước-Hải đương chèo ghe đánh cá bị gió lật ghe (bồi 8 giờ mai ngày 30) Tên Thảo và tên Nhi nhờ một chiếc tàu vào Saigon vớt được còn tên Thiên và tên Chí thì biệt tích không tìm được.

Travinh

Ai tin

Tôi mới hay tin buồn rằng, bà thân của tôi dy Nguyễn-văn-Thông, giáo-viên trường (Autrường B) Trà-vinh, mới tự trần hôm ngày 24 Décembre 1925. Vậy tôi xin khuyên nhủ thầy cùng gia-quyến thầy bớt sự buồn-rầu.

Sau tôi chúc cho Linh hồn bà được tiêu-diêu nơi cõi thọ.

ĐOÀN-VĂN-THÔNG
Instituteur
Trà-vinh

Thudaumot

Hữu-công!

Đêm 26 Décembre 1925 vừa rồi, đạo chích đến viếng nhà một người kí áo -trú tên Lý-Hồng, buôn bán tại chợ Búng (Thudaumot) đạo chích cạy cửa vào tôm thâu đồ vật đáng giá 300$ rồi tẩu mất. Đến 4 giờ sáng tên Lý-Hồng về thấy mới tri-hô lên, thì có chú cai là Phạm-tấn-Tiếp đợ dẫm bắt được tên Lử là chánh-phạm, bèn giải xuống cho ông Cò Lái-thiêu, ông Cò tra hỏi thì nó chịu có ăn trộm, đi với tên Bộ và tên Lỗ, ông Cò liền cho bắt 2 tên kia thì chúng nó đều trốn cả, ông Cò bèn giải tên Lử lên quan Bồi thẩm, nghe nói đến mồng tám tây nầy thì sẽ xử. Chú cai Tiếp đã có công nầy tưởng quan trên cũng nên trông xuống cho được vui lòng càng làm lắt bổn phận.

Nhiệm

Sadec

Chi hảo tai «Tài-đồng-Bang»

Hôm rồi đây bạn cải-lương Tài-đồng-Bang lại hát tại Sadec, có hát giúp cho hội chúng tôi một đêm, bạn hát ấy hát có tiếng đồn, nên người coi rất đông, góp bạc được 300$ để sung vào Tài chánh của Hội.

Tôi nguyện cho các gánh hát cải-lương hãy giữ tâm nhiệt-thành, làm sự công-ích, như vậy là chí hảo.

Sadec Thể-thao Hội-viên
Đ[illegible]

Bienhoa

Xin quan trên ghé mắt cho rõ lẽ gian ngay?

Bạc công nhơ 314$59 hiện tại tủ sắt làng Nhị-Hòa, có ai biết rõ là ai để tay mặt đặt tay trái làm phép toán phi mất hết 250$00 không?? Có phải là bí mật không? Bí mật thiệt! Nguyên bạc công nhơ làng Nhị-Hòa tổng Phước-vinh-Thượng tỉnh Bienhoa thì giao cho ông Cả Lê-v-B. và hương-chánh Khương-v-T, giữ lấy mỗi ông một chìa khóa tủ sắt, mà vì cớ nào đám mất trọn số bạc 250$00? Theo luật thì hai ông ấy phải chịu thường số bạc cho đủ! Thường đủ số bạc công nhơ đã đành rồi, mà hai ông còn bị đến chi nữa chăng? Chắc là không, vì làm làng cơm nhà áo vợ. Buồn thay:

Nhưng vậy, còn một lẽ nầy tưởng cho quan trên nên mở lượng quang-minh để ý dọ xét thử coi hoặc may ra lẽ chơn giả? Xưa kia hai chìa khóa nầy làng giao cho cậu xã H. giữ đã lâu, nghĩa là cách 2, 3, 4, năm trở về trước, đến một ngày kia có xảy ra một chuyện cậu xã H. giận mới giao lại cho làng, theo lệ làng chỉ có một ông hương cả làm đầu hội lại là thủ-bổn, dầu giàu nghèo cũng đủ quyền giữ chìa khóa tủ sắt làng mà thôi. Nhưng làng N. H. thiếu hương chức hội tề, nên chỉ mới giao cho hương-chánh K.-v.T. giữ một cái chìa khóa là phòng khi ông cả L.-v-B. có đi đâu vắng, nếu làng nghĩ vậy là sái phép. Ông cả Lê-văn-B. là một người thành thật từ thuở xuân xanh đến nay, lại nhà ông tức dụng đầu rằng thế nào ông cũng có ba người con trai có thể bắt đền nổi mà. Hôm nay biến mất số bạc 250$00 để trong tủ sắt lại 10 sắt để trong phòng việc của cậu xã H. ngoài phòng việc có chìa khóa, chìa khóa phòng việc nầy ai giữ? Có phải cậu xã H. giữ chăng? Như phải thì cậu xã H. thường thường lui tới làm việc bổn phận và lại nhà cậu xã H. cách nhà hội bao nhiêu thước tây. Ước một trăm thước ngoài, nếu quả như vậy thì xin quan trên suy xét dào để mà hỏi thăm cậu xã H. coi cậu xã H. có biết đặng l'm sao không.

Ngày thầy Cai-tổng P.-v-T. đến tận chỗ tra xét, (vưng lịnh quan tòa) có để lời hỏi cả bàn hội tề rằng: sự mất số bạc nầy các hương-chức có nghi cho, hương-cả và hương-chánh lấy hay không? Trả lời; thật oan cho hai ông lắm.

Nghe đâu sau khi thầy Cai-tổng P.-v-T. tra xét rồi phúc bẩm cho quan tòa thế nào thì không rõ kể đó một hai ngày có trát của quan Chủ-tỉnh dạy thâu tờ cử của hai vị hương chức nói trên đây. Nên chi hai ông vì sự ức, vì sự nhục, vì bị chuyên chế nên dòng làm trạng cáo bẩm đến quan Chủ-tỉnh song nào đặng giáp mặt quan lớn ở đâu vì thầy Thông-ngôn nói quan lớn không ra khách nên hai ông đứng gốc cây xớ dợi mãn giờ hầu sớm mai tới mãn giờ hầu chiều, buồn lòng thẹn mặt tự nghĩ thôi, thôi, về cho êm! Nghĩ rằng nhựt-nguyệt tuy-minh, nang chiếu phúc bồn chi hạ, nên chúng tôi là bọn dân ngu, tuy là vô cang trong phép hương-lý, lẽ chẳng nhọc chi lập lời cầu cứu. Nhưng vì công lý nên dể lời giúp cho quan trên mở lượng quang-minh tra xét rõ ràng. Nếu muốn rõ ràng thì quan trên phải sai mật thám dò ý trông nom thì không sớm thì muộn sẽ nắm chóp đặng quân vô lương đặng mà làm gương cho các thôn xã.

Mong ơn quan tuần ghé mắt lời hèn cầu cứu của bọn dân ngu nầy.

Dân ngu

Có cần dùng

Có cần dùng một vị Thông-ngôn Trạng sư thông thạo luật-lệ về việc thưa kiện (procédure) và phải biết đánh máy.

Ai muốn xin vô làm cứ gởi thơ hay là đến tại phòng-văn của quan Trạng-sư Léon *Lambert*, 9 rue Guynemer, Saigon mà thương nghị.

Dịp may ít có

Bán phân nửa giá tiền

Một cái xe-hơi 5 chỗ ngồi, chỗ cầm bánh ở trong hiệu Lorraine-Diétrich 15 mã-lực, thùng và mui còn tốt lắm, ít hay đi, vì dư dùng nên bán bớt

Xin do nơi nhà số 52 đường Testard Saigon mà thương nghị.

Hồng Chanh

82, Rue Vannier -:- Saigon

Epicerie Française

Kính

Tỏ cùng lục châu, nhơn dịp gần Tết, tiệm tôi có đem đủ thứ vật thực mà bán, và lại giá rẻ hơn hết.

Kỳ tàu rồi có lại, những là:

Calendrier 1926 thiệt là tốt, bonbons đủ các thứ. Champagnes thiệt ngon, đủ thứ Cognac, cigares, dầu thơm chocolat, Jambons, café bột 2$ 20 ki-lô, café rang rồi 2$ 00 và café sống, nhiều thứ, tùy theo thứ, và bánh hộp. Nói tắt, là đồ gì cần dùng trong cuộc Tết tây và Tết Annam thì tiệm tôi có bán đủ hết.

Còn như qui ông qui bà an em có mua nhiều, tôi sẽ tính giá rẻ hơn nữa: kính mời qui bà, anh em đến tiệm tôi coi biết, tôi sẽ tiếp đãi tử tế ơn các chỗ.

Kính thỉnh
Hồng-Chanh

Kính cáo

QUAN-MINH-CÓ, Rue d'Espagne

Saigon. Tại nhà ngủ Nam kỳ

Coi tài-tướng có danh: trước tôi là ở nhà ngủ Lục tỉnh đường d'Espagne n° 206, ở đó xem tài tướng đã lâu rồi và rất có danh khắp lục châu, nay tôi tổ ít hàng báo mà kính cho quí khách hay, tôi định ngày 16 Decembre dọn lại nhà ngủ Nam-kỳ, xin quí khách có đi Saigon thì ghé lại mà xem, xin nhình trước cửa có bàn tay chỉ đồ và tấm bản của quí khách khen đó mới là phải nhà ngủ Nam-Kỳ. Rue d'Espagne n 156 Saigon.

QUAN-MINH-CÓ.
Rue d'Espagne n° 156 Saigon

Đồng hồ kiểu mới

TIỆM ĐÈN XANH tại Saigon (Chợ-mới) mới có lại thứ đồng hồ kiểu mới chạy 300 ngày giá 25$ một cái. Thứ đồng hồ nầy để giữa nhà coi rất có nghi tiết.

Thơ và Mandat gởi cho:

PHẠM-VĂN NGỌC

Directeur de la Maison CHIÊU-NAM-VIỆN.

56, rue Viénot, 56, Saigon

Téléphone n 565

NHÀ HỌA CHƠN-DUNG
ĐẶNG-VĂN-KÝ

17, Rue Martin des Pallières 17

(a côté de la gare de Dakao)

SAIGON

Vẽ kỷ giá vừa — đã đặng nhiều bài khen tặng

Một món đồ cho trong lúc Tết

Một cái máy xay gạo dùng trong nhà Đổ trên một cái bàn — xay ra đặng 60 kilos gạo trắng — Giá 15$ gởi cách lãnh hóa giao ngân (contre rem boursement)

Một đứa con nít nhỏ xây đặng rồi.

Có 5 thứ máy khác kiểu, hoặc quây tay hoặc chạy bằng Mô-tơ, trong 100 kilos lúa xay giã ra đặng 73, 75 kilo gạo trắng. Trong 100 kilo gạo trắng có chừng 15 kilos tấm nghĩa là đặng lợi thêm 3 lần hơn các thứ máy khác.

Xin do nơi ông J. BRUNEL đường Mayer số 45 Saigon:

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

đồ phụ tùng xe máy

Đại lý cho hiệu xe máy DEAUVILLE Paris

M. D. CANNOU

246, Rue d'Espagne. — SAIGON

HÔTEL RESTAURANT

Đông-Pháp Lữ-quán

174, Rue d'Espagne Saigon

Phòng ngủ và bán cơm Annam, rất tưởng tiện cho qui khách phương xa đến Saigon, ở phòng và ăn uống luôn một cỗ.

Le Directeur,
NGUYỄN-KHÁNH-CHƠN

Vinh-đức-Hưng

Tailleur Tonkinois

262 rue d'Espagne Saigon

Civil, militaire et Annamite

may đồ tây và Annam

Tiệm tôi có bán các thứ hàng Bắc hàng Tàu quí ông quí bà có cần dùng thứ chi cũng có đủ, đặc may hay là lãnh đồ may ăn tiền công.

Xin quí ông qui bà chiếu cố, quá bước tỏ bổn hiệu, giúp cho người đồng-bang, thì chúng tôi lấy làm cảm đội ơn.

Nay kính

Xin ghé mắt

(Adresses utiles)

Hiệp-Thanh

Rayon Tailleur - Bazar

Phú-Cường *Thủ-dầu-Một*

NÓN CÁCH (*Casque*) kiểu «Con gà» thường bán 4$ 50 một cái mà nay bán có 3$ 70, xin hỏi:

M. Phan-Quan

Saigon-Bazar 57, rue Catinat, Saigon

Tiếng gọi dân!!

Là quyển sách có giá-trị nên mua

Hãy gởi thơ cho M. Trần-huy-Liệu, Đông-Pháp Thời-Báo.

Ngôi sao

Xe hơi hiệu ngôi sao trắng đưa hành khách Saigon-Cholon-Namvian, mỗi ngày đều có, giá tiền bộ hành ăn rất rẻ. Nhà ở tại đường d'Espagne số 264 có lãnh may y phục annam, bán hàng đủ thứ, có trữ dầu essence, dầu nhớt và vỏ ruột xe hơi. Với bán thứ dầu kêu là dầu xiêm, dùng những bịnh nhức mỏi xưng tay xưng chơn rất hiệu nghiệm.

Xin qui ông qui bà chiếu cố, tôi rất thâu cảm thạnh tình.

Nay kính

Hàng bán đồ dùng về công nghệ

E. DUPRIX

Số 50, đường Pellerin. — Saigon

Nồi sô de, các thứ máy, máy làm nước đá, Moto, máy thắp đèn điện máy bơm nước bằng điện khí, bơm nước lớn nhỏ đủ thứ đủ bơm nước vô ruộng, chạy bằng dầu tăn, dầu lửa, bằng Mazout, bay chạy bằng hơi nước.

Bán cho các vường trồng trái.

Hàng lụa kiểu mới

Những hàng tơ lụa thì ở Saigon có một mình nhà hàng Nguyễn-đức-Nhuận ở số 48 đường Catinat bán nhiều thứ hàng lạ kiểu mới hơn hết. Hễ quí cô thấy ai mặc thứ hàng nào mới lạ coi xin đẹp thì không nói cũng biết hàng đó của nhà Nguyễn-đức-Nhuận. Nhà hàng Nguyễn-đức Nhuận, bán rõng hàng thiệt tốt mà giá lại rẻ hơn các nơi, mua bán thì giữ một lòng thành thật đối cùng bạn hàng lại muốn thuận-tiện cho quí khách, nên có bán lãnh xuyến nhuộm tại Bentre tốt nhứt hạng, và có trữ đủ thứ hàng của hãng dệt Lê-phát-Vĩnh, như là lụa, lãnh tây, satin, tố. Mới đây có lại mấy trăm áo nhung tơ thiệt tốt nhứt hạng và hàng lạ đủ thứ.

MỚI KHAI TIỆM

Annam bán rõng hàng

Bombay thượng hạng

Tiệm M. François Sự,

bán hột xoàn 76 Rue Vannier lối giữa dãy phố Chà-và bán vải chợ cũ Saigon. Nay chỉnh đốn lại rất huê lệ, bán hàng Bombay rõng *Thứ nhứt hạng* hàng lạ mắt, quyết tranh giải nhứt ở chợ-cũ.

Còn nói gì hột xoàn lối đầu tháng Novembre nầy, thì tàu lại sẽ có đủ thứ hột cặt kỹ tốt.

Bổn hiệu đã dẹp hết đồ xấu; quyết bán đồ *thượng hạng*, chuyên môn *hột xoàn* và *hàng bombay*, nên xin mời qui ông qui bà nghĩ tình đến viếng một phen tôi sẽ hết lòng hoan nghênh.

FRANÇOIS SỰ

Chủ tiệm hột xoàn và hàng Bombay

76, Rue Vannier

CHỢ-CŨ SAIGON

Quảng cáo đồng bang

Kính cáo cùng đồng bang đặng rõ: Lục-Tỉnh-Khách-Lầu bấy lâu nay của M. Trần-quang-Ngi êm nay đã sang cho tôi là M. Nguyễn-minh-Ngọc dit Chín-Tửng, từ tháng Août cho đến nay tôi tu bổ sửa sang lại cho tinh khiết việc trong phòng dầu đó đã hoàn toàn. Còn trong phòng bồi đều đã sai khiến cho vừa lòng qui khách.

Còn ban ngày thì có chasseur gát, ban đêm lại có hạch gardien gát.

Ấy vậy việc trong phòng dầu đó tôi đã sắp đặt yên rồi, còn như qui ông qui thầy đi có xe hơi, muốn để tại phòng thì cũng có chỗ để, còn như muốn thong thả nữa tôi có Garage riêng một cái xe một căn, chìa khóa minh cất, khỏi lo trầy trụa chi cái xe, vì là cái Garage của tôi lớn lắm.

Vậy ngày nay tôi đã sửa sang trong ngoài cho vừa ý qui khách, nay tôi kính thỉnh qui ông cùng qui thầy sẵn dịp đi Saigon ghé lại phòng tôi mà nghỉ một lần coi có y như mấy lời tôi nói trên đây không.

Vậy tôi lấy làm thâm cảm trong lục-châu có lòng giúp cho đồng bang đặng mau tấn bộ tôi lấy làm đội ơn vô cùng.

Chủ nhơn kính thỉnh
LỤC-TỈNH KHÁCH-LẦU
202 d'Espagne Saigon

- Tôi mới dựng nên một nhà ngủ rất phải cách vì là trước khi cất nhà đã có vẽ họa đồ dụng làm phòng ngủ, nên phòng vì mỗi cùng mỗi phòng rộng lớn tinh khiết theo cách vệ anh: giường mùng, ra, nệm, gối, bàn ghế mơi tinh bóng, chỗ rửa mặt, phòng tắm, phòng tiểu đều có máy nước chảy.

Kính mời quí ông quí bà có dịp đến Saigon xin ghé lại TÂN-HÒA-KHÁCH-LÂU tại đường Boulevard Bonnard số 88-90 ngan gare xe điện khi chợ mới Saigon mà nghỉ thử một thì rõ lời tôi bố cáo đây chẳng sai.

Chủ Tân-hoà kính thỉnh LÊ-VĂN-LỘC

Tiệm đèn xanh

Ai còn lạ gì mà không biết tiệm đèn xanh, tại chợ mới Saigon, dãy chà bán vải là tiệm Chiêu Nam Viện. Tiệm này bán thiệt rẻ không dâu sánh bằng. Ấy là nói chuyện bán lẻ, chi như bán sỉ thì lại có huê-hồng rất cao. Bởi vậy mới dám đại thỉnh tăng:

Cùng một giá thì hàng của CHIÊU NAM-VIỆN tốt hơn; cùng một thứ thì giá của CHIÊU NAM VIỆN rẻ hơn.

Kể thôn ít món hàng chớ không thể biên ra đây hết được:

Máy hát từ 23 $, 32$, 43$, 52$; đĩa hát cải lương, đĩa hát bội, đĩa Quảng-đông, đĩa hát Thề (Caomên). áo mưa cao su 10$, 12$, 16$, bằng gabardine 14$, 23$, khăn choàn bằng laine, 2$80, bằng tơ 5$50; khăn đóng bằng nhiều bombay 2$50, 3$00; nón nỉ bia lớn 3$80, 4$50, 6$00; bia nhỏ: 3$, 4$, 5$50, đồng hồ đồ kiểu như kiểu nhà thờ: 41$, 50$, 52$, 55$, 58$, 60$, 70$; đồng hồ reo hiệu tây: 2$50; hiệu Huê-kỳ đánh thức 15 hiệp hay một hiệp; 7 thứ thường 3$40, thứ coi ban đêm được 4$90, đồng hồ bỏ túi bằng vàng Huê-kỳ, bảo lãnh 5 năm 7$, bằng loại kim trắng chạy 8 ngày bảo lãnh 8 năm: 8$, đồng hồ đeo tay bằng vàng Huê-kỳ hiệu CAR 8$, 10$; bằng loại kim trắng: 10$; đèn rọi (bỏ túi) có pile sáng: 1$80, 2$20, 2$50, pile riêng 0$40 một cái; chỉ may máy hiệu dầu ngựa (không bán lẻ) 2$ một lố, v. v. còn hàng lụa thì tùy theo giá chợ. Thơ và mandat thì đề cho.

PHAM-VĂN-NGỌC
Directeur de la Maison CHIÊU NAM VIỆN,
56, rue Vienot, Saigon.
Téléphone n° 665.

Kính cáo

Tôi chuyên rông nghề sửa các thứ các mô mà nhứt là sửa tủ sắt tài tình nghề hơn. Cách tôi sửa đây không phải tháo cạy ra cũng khoan lỗ như thợ khác chỉ cứ mấn chữ mà mở thôi.

Tủ sắt bất câu hiệu nào hoặc lộn chư, mất chìa khóa hay là khóa liệt đều sửa đặng cả.

Lại tôi cũng có làm đủ cáo đồ sắt như sường nhà, cửa sắt, hàng rào sắt, vân vân..

Kính xin quí vị có cần dùng làm đồ sắt hoặc sửa tủ sắt viết thơ cho tôi hay, hoặc đến tiệm tôi ở đường Kinh lấp số 95 mà thương nghị, công việc làm kỹ lưỡng, làm mau mà giá tính lại nhẹ.

ÂU-OC cẩn khải
95 Bd. Charner Saigon

HÔTEL D'ANNAM

Nam-Việt khách-Lâu

N° 72 à 80 Boulevard Charner et Annexe N° 9 à 15, Rue Carabelli

Saigon

Phòng ngủ ở dưới đất cũng trên lầu rộng mát, sạch sẽ lắm, rất cần tiện cho quí khách có việc đi Saigon cùng đi chơi.

HUỲNH-HUÊ-KỲ
chủ nhơn

Bánh Quốc-nử

Bánh Quốc-Nử là bánh của gái nhà Nam làm, rất ngon và thơm, dùng không phá bụng, có vô hộp từ tế theo cách Âu-Mỹ.

Có trữ bán tại:

Bến tre: tiệm M. Lâm-văn-Tứ, đường Interprète.

Bạcliêu: nhà hàng Tất Xương rủ M. Trần-quang-Thế.

Sốctrăng: tiệm M. Hồ-ngọc-Qui.

Sadec: tiệm Tân-Phong, quai Tân-phú-Đông.

Longxuyên: tiệm Tân-Hiệp, phố rũ M. Ngô-văn-Dự.

Tràvinh: tiệm Epicerie Hồng-Tu.

Longmỹ: tiệm M. Nguyễn-văn-Ngô.

Bãixàu: tiệm Epicerie Thái-v-Xuân.

Cầnthơ: tại Trung Châu Lữ Quán và tại tiệm ông Võ-hiếu-Đề.

Chợlớn: tiệm M. Lê-v-Ngữ, 310, rue des Marins và tiệm Minh phát Thanh, rue Tổng-đốc Phương.

Saigon: tại Au Tisseur, 82, Boulevard Bonnard. và mấy nhà ngủ lớn.

Kính xin quí ông quí bà mua về dùng thử, giúp giùm công nghệ gái nhà Nam được mau thạnh phát.

Mlle NGUYỄN-THỊ-THÂN
13, Rue Lareynière. — Saigon

Tại Phnom-penh: Nhà M. Còn Cassier du Grand Garage Kmer có trữ bán.

Đã mau mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí thầy đặng rõ tại đường Amiral Courbet, số 43, Saigon, ngang hông Chợ-mới, cùng Nam-châu Khách-lầu, có tiệm may Đoàn-thành-Tạo, may y-phục Tây Nam đủ kiểu theo kiểm thời.

May đã mau mà lại khéo, chẳng dám sai ước, xin mời quí ông quí thầy đến gót tới may thử một lần, rất cảm ơn. Tiệm tôi có nhiều thứ hàng mới lạ.

Nay kính
Chủ-nhơn: ĐOÀN-THÀNH-TẠO

Thi-Thợ

TIỆM THỢ BẠC
NGUYỄN-VĂN-THƠM
Bijoutier, ancienne Maison de
NGUYỄN-VĂN-GIÁO
N° 13, rue Schroeder, Saigon.

Kính cáo cho quí ông quí bà rõ: Nguyên tiệm này trước của Nguyễn-văn Giáo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm là em, kế nghiệp cáng làm đồ nữ-trang theo kiểu kiểm thời, những là: trâm, chuyền kiểu, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng dôi, kiền cẳng, neo bộng, neo đặt, đồng chiếc v... v... Đủ thứ theo kiểm thời cũng như ngày trước vậy.

Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi xin đời gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, tôi xin theo ý quí ông quí bà muốn cần dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM
Bijoutier, 13, Rue Schroeder, Saigon.

Công - Huỳnh

Vêtements en tous genres sur mesures
Coupe et Façon Grand Tailleur
256 Rue d'Espagne Saigon

Tiệm may đồ y phục Langsa theo lối kim thời của người Annam lập tại đường Espagne số nhà 256 gần bên chùa chà (Bà đen) có sướt nhiều tay thợ rất khéo và có nhiều thứ hàng và nỉ bên Pháp mới gởi sang, mà giá lại rẻ hơn các nơi.

Vậy xin mời quí khách đến trước xem chơi, sau giúp cho đồng bang đặng vững bền nơi trường thương-mãi thì ơn của quí khách mà tôi phải mang càng ngày thêm rộng. Xin đồng bang chiếu cố.

Lê-công-Huỳnh

ANCIENNE MAISON PHÙ-TOÀN

ĐỒNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM

LÊ-VĂN-BỀN

CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —
17-19 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

Phạm-quang-Nghiêm

Commerçant, Ômôn

Buôn bán hơn 10 năm rồi, thật thà và rẻ hơn các nơi.

Làm Đại-lý hãng dầu lửa Asiatique.

Làm Đại-lý hãng rượu Bình-tây.

Làm Đại-lý nhà thuốc tây Pharmacie Centrale.

Làm Đại-lý nhà bán hột xoàn J. Giuntoli.

Có trữ dầu săng *Shell*, dầu lửa hiệu con sò, dầu nhớt hiệu M. C. C.; đèn *TITO-LANDI*; đèn thắp dầu săng có chạy dây như đèn điện; hàng *Tàu*, hàng *Bắc*; các thứ rượu Tây và đồ nữ trang đủ kiểu theo kiểm thời.

NAY KÍNH

Muốn mua hàng hóa cho rẻ hãy tìm đến chỗ gốc

278 rue des Marins

Kính trình quí vị Lục-châu: Ngôi hàng chúng tôi mở ra được một năm nay chuyên rông nghề mua hàng hóa bên Pháp quốc về bán sỉ lại cho các tiệm buôn. Chúng tôi làm Đại lý hãng Lafayette và nhiều hàng khác bên Pháp quốc. Những hàng hóa của chúng tôi sẵi đây toàn là nơi các lò xưởng bên nước Pháp chớ chẳng phải mua của mấy tiệm nhỏ, vậy nên tự nhiên giá phải rẻ hơn các nơi.

Chúng tôi lại đứng trung ương người mua và người bán, món nào nơi đây không có thì chúng tôi mua giùm giá cũng nhẹ lại tính chút ít huê hồng mà thôi.

Vậy quí vị muốn sỉ món chi về bán lại xin đến chúng tôi, hoặc viết thơ hỏi giá cả hay là gởi kiểu hàng đến thì chúng tôi sẵn lòng hồi đáp.

Chúng tôi làm Đại-Lý tiệm Khánh-Ký; chụp hình rất tinh xảo và có bán các món về nghề chụp hình.

Nay kính
AU REVEIL
273 Rue des Marins Cholon

Trần-quang-Xuân

158, rue d'Espagne
(Tại chợ mới Saigon)

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Giày dép Bắc-kỳ.

Đèn diền bỏ túi, và xách đi rọi.

Piles tại lò bên Tây mới gởi qua thật tốt.

Mền nỉ trắng và đỏ thật lông trừu nhiều thứ.

Áo mưa caoutchouc và gabardine đủ cỡ.

Khuôn đồ hình, đồng hồ, đồ alumium.

Ghế Thonet và các đồ tạp hóa. v. v.

Giày dép thì có tiệm đóng tại Hà nội. còn đồ tây thì [illegible] bên Pháp-quốc.

It được vậy !!

TIỆM NAM-CHÂU KHÁCH-LẦU

ở tại đường A-MI-RANH CUỘC-BE, Saigon, là nơi rất xứng đáng cho quí khách ở lục châu đến nghỉ. Mỗi mỗi đều thanh-khiết, phòng the rộng rãi cho mướn tính giá rẻ lắm. Nước tắm không hết.

Bởi sốt sắn đề sai biểu.

Chủ khoan-hòa sẵng lòng giúp qui khách trong mỗi đều sở cần.

Thiệt vậy. Qui vị đến nghỉ tiệm NAM-CHÂU, điều được như ý cả.

LÂM-VĂN??

Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục châu quân-tử, cáo với đồng bào đặng rõ. Bấy lâu cũng nhờ đồng bào ơn chiếu cố, trọng nghĩa thâm giao, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, còn thấy tên tuổi trong thương trường, thiệt chúng tôi hết lòng hậu cảm qui khách.

Vì tình quyến thức càng lâu càng nặng, nên chi phần đông trong qui khách đều muốn đến khách sạng của chúng tôi. Bởi cớ ấy cho nên số phòng càng ngày xem thành ra ít, khó nỗi đáp qui khách cho vừa lòng.

Vậy mấy khách-sạng của chúng tôi hiệu là:

1° Nam-thành Khách-sạng, ở đường colonel Grimaud, số 21 và 23;

2° Nam-Trang-Khách-sạng, ở đường Alsace Lorraine số 103 và 105;

3° Nam-Hưng-thành Khách Lầu, ở đường Amiral Rose, số 18, 20, đều mở thêm rộng rãi sạch sẽ, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng huệ cố của qui khách trong lục-châu.

Mấy tiệm đều ở gần xe lửa Saigon-Mytho Khách-học, chúng tôi sẽ hết lòng tiếp rước, cho vừa ý đồng bào.

Nay kính.
Quảng-lý. 31 Hiệp

A. DENHOLM

N° 36-38. — Rue Lefèvre — N° 36-38

SAIGON

THIỆN NGHỆ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY LÚA GẠO

Đã ráp hơn 20 cái nhà máy từ [illegible] tấn cho đến 30 tấn ở tại Đông-Pháp. [illegible] hết thảy chắn về sự lúa gạo xay ra đặng [illegible] nhiều và sự [illegible] chạy tốt của máy móc.

NGUYÊN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY CHUYỀN EMERIE — VÂN VÂN. — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TƯ — NỒI SỐ ĐỒ — VÂN VÂN. — GIÁ PHẢI CHĂNG

MUA MỘT LẦN MỚI BIẾT

Thật vậy. Muốn biết tiệm nào bán rẻ phải có mua một lần mới biết được. Chúng tôi chẳng hề dám khoe khoan, song chúng tôi dám hứa chắc rằng tiệm chúng tôi vẫn bán rẻ hơn các nơi mà cách tiếp đãi quí khách cũng hết tình niềm nở.

Tại tiệm chúng tôi có bán đồng hồ CARILLON WESTMINSTER đề treo [illegible] Có bán máy hát xoàn và kiểm, đồ kiểu, máy thật tốt, và có trữ đĩa hát [illegible] nhiều bài bản. Cũng có trữ nón Casque hiệu «COQ GAULOIS» thật [illegible] và «FORME ANGLAISE» thật chắc thật bền, có những đồ bằng pha lê [illegible] nước, ly, và đồ Aluminium tốt lắm. Chúng tôi lại có trữ bán các thứ đồ [illegible] Huê-kỳ, chưa cắm thì sạch, cao cổ, thấp cổ, có hoa lá đa tây, có đồng hồ rẻ, đồng hồ tay, và trái quít, cam rất đáng giá mấy mốc bên đó, nên có giấy bảo lãnh 5 năm.

Tiệm chúng tôi có làm Đại lý giày tây hiệu «ÔNG CỌP» là thứ giày của hãng *Richaud* bán lúc trước, có áo sơ mi, cols, régates, mouchoirs, vớ tơ vớ cái, đồ các thứ màu, lại có nhiều thứ áo Pardessus cao su và gabardine, đã chắc mà lại rẻ nữa.

Tiệm chúng tôi có bán xe máy hiệu C.A.P. là thứ xe thiên hạ ưa dùng hơn hết, vì nó chắc mà nhẹ, và giá mỗi cái có đặng thôi.

Chư tôn ở lục châu có dịp đến Saigon xin mời đến xem cửa hàng chúng tôi một lần cho biết, chẳng tôi lấy làm hoan nghênh lắm. Và nếu muốn biết ở đâu bán rẻ xin cứ đến.

BAZAR PHAN-THANH-BIÊN
số 54 đường Vienot
giấy phố Chà bán vải ngan Chợmới Saigon

TRAN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÁY
BOTINIER
Réparation des Raquettes
Rue Turc, N° 14,
SAIGON.

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, rông có một nghề làm ghế máy theo kiểu Hồng-kông, ghế dây, ghế dựa, ghế ngồi, lớn có, nhỏ có, đủ thức, đủ dạng, rất khéo rất đẹp. Có sửa vợt máy, đồ đánh trái lăng: giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi tôi vui lòng tiếp đãi.

Trần-Long Cẩn bạch

Duy-Xuân ấn quán

Tại đầu cầu sắt Sadec

Có in đủ các thứ thơ, tuồng, truyện, sách bằng chữ Lang-sa và quốc-ngữ. Có in sổ bộ, các thứ giấy tờ về việc mua bán, các thứ danh thiệp, bao thơ, thiệp tang thiệp, mời đám cưới v.v..

Có bán đủ các thứ giấy, viết, mực, bao thơ, ngòi viết, thước gạch, gôm, viết chì và đủ thứ sách vở cho học trò các trường dùng.

Mỗi món đều bán rẻ hơn các nhà in khác.

Duy-Xuân ấn-quán
Kính-mời

AI-TÌNH TIỂU-THUYẾT

GIỌT LỆ TƯƠNG-TƯ

(Đoạn trường khách dịch thuật)

(Tiếp theo)

CHƯƠNG THỨ MƯỜI TÁM

Giữa trưa một giấc mơ màng
Lang quân biết thiếp đoạn trường nầy chăng?

Ta hỏi con thị tỳ bày hương án ra, thắp nhang cúng trái, rồi chạy vào trong buồng lấy ra một tấm lụa đề lên trên bàn, để cây viết nghiên son đó, nói với chị-em rằng: chị-em ta chẳng ai cũng có cảm tình với Ngưu-lang Chức-nữ mỗi năm mới có một lần gặp nhau, giờ hội-ngộ thì ít mà giờ biệt-ly thì nhiều, câu chuyện tự tình, tấm lòng thương-nhớ; cái thời khắc ấy như ngựa qua như tên bắn, tiếc rằng không dài thêm được một chút nữa để sum-vầy cùng nhau, vậy thì còn rảnh đâu mà chứng-quả đến những lũ nghi của chị em mình nữa!

Chị Tố Châu cũng nói rằng: gia pháp của trời cùng nghiêm khắc thiệt! Đã hay rằng con của trời mà lấy đứa chăn trâu thì giai cấp cũng có lộn xộn song lẽ đạo làm cha mẹ cũng nên để cho con cái được tự do, một duyên hai nợ, lứa đôi đã trót hẹn ước cùng nhau, gia pháp cũng nghiêm mà tình vợ chồng cũng nặng, người làm cha mẹ nên thể tất mà thương đến con, chớ nỡ nào đày đọa đến đến, làm cho chim nhạn lạc đoàn, chim cưu mất bạn; «một năm một chuyến sang đò, mình sầu mình lại khiến cho ai sầu!»

Nhưng may sao sông Ngân cách trở, mà mỗi năm còn được một chuyến gặp nhau, không đến nỗi một phen «trường biệt» như những người lứa đôi lở dở ở nhơn gian nầy vậy. Ta cùng chị Tri-Quỳnh nghe nói đều lấy mắt nhìn nhau, hình như có muốn vàn cái cảm tình man-mác về nỗi «đồng bịnh tương liên». Vẫn biết chị Tố Châu nói ra là vô ý song ta cùng chị Tri-Quỳnh nghe lại là hữu tình, đã có tình thì có cảm, vậy nên nước mắt cứ ròng ròng chảy ra, dẫu muốn ngăn lại cũng không sao được. chị Tố Châu bấy giờ mới biết là nói lở, bèn nói day qua câu chuyện khác rằng:

Người ta sanh ra trên đời, sự tan hiệp đó là thường, đã là thường thì cũng không nên nghĩ ngợi đến làm chi. Ông Tích-nghĩa-Sơn có câu ca rằng: «cho hay ít hiệp nhiều tan, thiên cung lại gặp muôn vàn hạ cung» coi đó thì đủ biết rằng thiên cung là chỗ cực kỳ vui sướng, vậy mà khách thiên cung cũng ít khi đoàn tụ với nhau huống chi là hạ giới ta! Chị Ngọc-Lang cũng nói rằng «mông bảy tháng bảy đêm nào, một lần gặp gỡ biết bao nhiêu tình!» đó là hai câu ca của Vi-Vân học sĩ đó! Ta cũng ngâm ngùi nói rằng: tôi có một câu đặt ra đã lâu để tặng vợ chồng Ngâu, nhơn đây xin đọc để chị em nghe: «cùng nhau gặp gỡ vừa ban tối, đến sáng ngày ra đã biệt ly!». Chị Linh-Châu nghe xong nói rằng: thế thì chị cũng đã biết như thế rồi! Ngay đến quyền thuộc nhà tiên mà cũng còn nhiều lính đến tuổi, huống chi nhơn duyên của người đời thì càng bị ma chiết biết dường nào! Cái giống đa tình bạc mạng không những một mình chị đâu! chị cũng chẳng nên nghĩ ngợi làm gì cho lắm!

Ta lặng yên không nói gì, ngước đầu trông lên thấy sông Ngân-Hán lờ mờ, mây bay tản lạc, giờ nầy là giờ nào? Hội cũ người xưa, nửa mừng nửa tủi; tình dài duyên ngắn, như khóc như cười, tưởng đến vợ chồng Ngâu rồi lại tưởng đến thân ta thì mối tình cảm-xúc không sao nói ra cho hết được, day lại bảo chị em rằng: nếu một năm ba trăm sáu mươi ngày, mà ngày nào cũng như ngày hôm nay cả thì cái hạnh phước ở đời còn ai bằng vợ chồng Ngâu nữa? Chị Tri-Quỳnh cũng nói ra một cách thê thảm rằng em chỉ cầu nguyện sao cho hoa kia vẫn tốt; trăng nọ vẫn tròn; vợ chồng Ngâu cứ như đêm mồng bảy tháng nầy: và nhơn sự cũng theo như thế cả; thì không còn ai phải oán hận gì nữa. Ta nghe nói mà than rằng: thương ôi chị em ta thiệt là đồng tâm với nhau, chúng ta chỉ còn cầu nguyện sao cho sau nầy không còn ai phải bạc mạng như hai đứa chúng ta nữa mà thôi!

Chị Phi-Quỳnh nghe nói cũng thở dài nói rằng: người thương tâm thì trong lòng đều chứa chan những nỗi thương tâm, nên nói ra đều thấy thương tâm, ta cũng không còn muốn nghe nữa. Nhơn kêu con hầu sai dọn những hoa trái cùng lễ xuống để chị em cùng ăn giải khát, người thì ăn trái mận, người thì bẻ trái đào, còn về phần ta thì bốc một vốc hột sen sau cho chị Tri-Quỳnh một nửa bảo rằng:

(*Còn nữa*)

SALON DE COIFFURE

Michel Phu

265. Rue d'Espagne, Saigon.

Tiệm hớt tóc *Michel Phu* làm kỹ lưỡng và có quạt plafond rất mát mẻ. Cũng có lãnh mua bán vường đất và nhà cửa, và có nấu cơm tháng.

Qui khách Lục-châu có cần dùng đều chỉ xin đến tiệm Michel Phu mà thương nghị.

Khắc con dấu bằng đồng, bản đồng và bản cẩm thạch
Gravure sur métaux et marbre
Trần-tam-Chí
Graveur en tous genres
87 rue Catinat 87 Saigon

Saigon Imprimerie du ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO — TIRAGE: 5.000 ex. — Le Gérant: NGUYỄN-KIM-ĐỊNH

NHỊ-THIÊN-DƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

Dây thép nói số 658 — Đánh dây thép chỉ để : Nhị-Thiên-Đường, Cholon

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, RẤT THAN HIỆU NHƯ SAU NAY

PHỤ-QUẾ-BÁT-VỊ-HUỜN

Phàm con người mà thủy hỏa hòa bình thì ít hay sanh bịnh.

Bởi vậy cho nên phải dùng lục-vị là để nhuận thủy Phụ-quế là vật bổ hỏa mà điều bổ chơn dương.

Vì cái máy sanh huyết đều do nơi trong hỏa, ở trong hai trái thận một điểm chơn dương gọi là mạng môn, tức là chỗ tưởng hỏa ở mà gìn giữ lấy mạng người ; cho nên người mà sanh yểu sống lâu, chết yểu, hoặc có thai cũng không đều do nơi mạng hỏa.

Thuốc nầy bổ bổ thận mạng, chơn dương, giúp hỏa trợ tỳ, tiêu tăng ẩm tà, thông trị chơn dương.

Những kẻ tinh huyết khô khan thường hay đau lưng mỏi cẳng, hoặc kém thủy mà sanh đàm rồi hóa ra chứng ho, hoặc nhức đầu xây xẩm, lỗ tai lùng bùng, chiêm bao di-tinh, khô cổ ráo lưỡi, đau nóng nhức răng, xanh xao vàng vọt, hoặc thân dưới ngứa ngấm sanh ra ghẻ chốc vân vân, các chứng thầy đều dùng được.

Mỗi lần uống bốn chỉ, uống với nước muối măng mằng

Kị ăn cải trắng và những đồ lạnh lẽo ngưng trệ.

Chư tôn có mua thì hãy nhìn cái nhãn hiệu ông Phật mập của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả

Mỗi hộp giá là. . . . 0$35

ĐINH KHẤU LÝ TRUNG HOÀN

Thuốc hườn nầy chuyên trị nam phụ lão ấu, hàng trệ hỏa bất sanh, thổ dương hư khí nhược ; hay đau xốc hông, trạo trực muốn mửa, tạng phủ bất điều ăn uống không tiêu; bịnh hậu khiếm bổ, mạng môn hỏa suy ; tỳ hư vị yếu, đau bụng ỉa chảy; ăn uống chẳng ngon, hình thể mỏi mệt ; ban đêm hay ho, ban ngày đàm nhiều ; hoặc ăn uống quá độ mà sanh bịnh trúng hàng ; hoặc ăn đồ lạnh lẽo sống sít, ngưng trệ, rồi bất mửa ; hoặc cảm hàng tay chơn run rẩy ; hoặc nguơn khí bất điều, tinh-thần suy kém, v. v.... thầy đều trị được.

Phải dùng nước gừng lùi mà uống với thuốc.

Nói tóm một lời là thuốc hườn nầy có tài ôn trung phò dương ; hễ uống nó được thường thì nguơn-khí điều hòa, tinh thần bội trương.

Bổn đường đã gắn công tìm kiếm các thứ dược-liệu cho thiệt tốt thiệt hay phối hiệp lại mà chế ra thứ thuốc hườn nầy, thiệt là công hiệu như thần, bá phát bá trúng.

Chư tôn có mua thì xin phải nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu ông PHẬT kẻo lầm đồ giả.

THANH-TÂM NGƯU-HOÀNG-HUỜN

Thuốc nầy chủ trị nam phụ lão ấu, thần linh mê sảng đàm chặn hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt lác lưng, tay chơn quíu rút, trúng thử phát nhiệt, ác khí xông nhâm phát cuồng nhảy nhót, giựt tay giựt chơn ; nhiều nhác ho hen, long ốc nhức đầu; xây xẩm tối mắt, nhức nhối cả mình ; hoặc bị sơn phong chướng khí, đau thắt ruột gan ; phong đàm ngăn trệ, khí huất chẳng thông; thần hồn phách ám, nằm ngủ chẳng yên v. v... Nhứt thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy ; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh, phò nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Hễ uống nó vào thì thanh tâm trừ đàm, đã thông cứu khiếu lại tiêu trừ các dịch tức khắc an nhiên.

Chỉ như con nít mà bịnh kinh phong, cảm mạo phát nhiệt, sanh bịnh dọ dẽ, khó khả ọc sữa tích trệ đau bụng thầy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một hườn, như bịnh đau lâu phải uống gia bội ; nấu với nước gừng.

Con nít phải uống nửa hườn, nấu lá bạc-hà lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mẹ cho uống, hoặc thoa nơi núm vú mẹ cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy từ được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thượng phẩm dược liệu tuân y theo phép chế ra mà làm hườn ; uống chứng nào hay chứng nầy.

Kị ăn cá và rau có sống sít lạnh lẽo và cũng kị đồ bằng sắt.

Đờn-bà có thai chẳng nên dùng

GIÁ

Hộp gồm 4 hườn. . .	1$00
» 2 » . . .	0 50
Hộp cây 4 » . . .	1 40
» 2 » . . .	0 70

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG TIÊU-THỰC-HOÀN

Chuyên trị nhứt thiết các chứng bịnh thuộc về bao tử, ăn không tiêu, hoặc ăn đồ sanh lãnh rất nhiều, sanh ra bịnh no hơi, tích-trệ, bần thần, đau bụng, lâu ngày làm cho thân thể gầy mòn yếu đuối, ăn uống không biết mùi. Uống thuốc nầy dần dần khai vị tấn thực, trở nên tinh-thần khoái sảng, khí huyết điều hòa, thật là một phương thuốc chí bửu có danh trong thiên hạ.

CÁCH DÙNG

Dùng với nước trà ;
Mỗi ngày uống 2 lần ;
Mỗi lần uống 2 hoàn ;
Uống trước bữa ăn 15 phút đồng hồ.

Giá mỗi hộp 10 hườn là : 0$50

AN-THAI-HUỜN

Thường người đàn bà có thai khí-huyết suy yếu, không thể giúp dưỡng thai nhi, thì hay sanh ra bịnh qa, nhọn, (ác-trở) chóng mặt, bần thần, hễ nhẹ thì làm ra chứng tiểu sản, lạc sản, ấy cũng bởi khí huyết suy nhược vị khí chẳng hòa, làm cho thai nhi không an mà phải sanh những chứng bịnh hiểm nghèo, thậm chí không phương điều trị.

Bổn Đường nghiên cứu ra hoàn thuốc an thai nầy, cứu những bịnh kể trước đó xưa nay rất nhiều. Vậy những người đàn bà có thai nên phòng bị khi mới có các chứng kể trên đây, cho khỏi lỗi đạo hòa sanh của trời đất, và dùng thuốc nầy trước khi có thì không lo đều chi bất trắc.

Cách dùng.— Mỗi lần uống 1 hoàn, sau khi 2 bữa ăn, uống với nước trà. Giá mỗi hộp 2 hườn là. . . 0$30

BẠCH-TRỰC-CAO

Thuốc nầy để trị các chứng bịnh lậu ; hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng, hoặc vàng, hoặc lậu kê, lậu huyết chảy ra đầm đề, cứ theo phép mà dùng thì hết lại trừ dặng các chứng bịnh độc.

Trị bạch đái hạ rất thần hiệu.— Kị thai.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần nống chừng 1 muỗng uống cà-phê. Cử ăn đồ chiên xào, cay nóng nầy, rượu cũng không nên uống.

Mỗi hộp giá là. . . 0$50

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM

Đường Pellerin môn bài số 142-144,

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bóng và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái.

CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo vân vân, dùng máy điện dồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tâm thường và đúng chử.

RÈN GIƯỜNG SẮT.
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu để rào mả.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre), chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Vienot số 40, ngan chợ Saigon mới.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kỹ-nghiệp

Làm và bán đồ nử trang theo kiểu kiểm thời, làm đẹ mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé) qui khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG cẩn-bạch.

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẨN CỦA

M. Michel NGUYỄN HIỆP-HÒA

SÁNG TẠO NĂM 1920.

Xưởng chánh tại LÁI-THIÊU (THUDAUMOT), Quai E. Outrey
Đường mé sông chợ đi ra

TIỆM NGÀNH CÓ THỨ ĐỦ MÓN.

1° at *Mỹ-tho* đường mé sông, hơi bến tàu và xe-hơi ; 2° Tại *Cần-thơ* đường mé sông, ngay cầu tàu của khách-trú ; 3° Tại *Trà-vinh* đường cai, ngay Tòa-bố ; 4° Tại *Rạch-giá* đường mé sông, nơi bến tàu.

Xưởng nầy có đóng sẵng đủ thứ bàn, ghế, tủ, văng, đều dùng toàn cây danh-mộc như : Trắc, Cẩm-lai và Gõ mà chế tạo nhiều kiểu khéo léo, thứ làm thiệt là tinh-xảo, không hề giả-dối, Bấy lâu danh tiếng, được chư quí vị hảo gia khen ngợi về sự kỹ-càng chắc chắn rất vừa lòng.

Kính mời qui khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và hậu ân liền.

Mandat và dây thép thì đề : NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Lái-thiêu

ĐÈN LÒA KIỂU MỚI

THẮP BẰNG DẦU LỬA

Đen lòng, đèn đứng, đèn treo

Bán tại tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

226, đường d'Espagne, Saigon.

FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

Vente en gros et en détail

GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRE

TRẦN-DUY-BÌNH

42, Boulevard Charner, SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc các thứ con dấu bằng đồng, bản đồng và bảng đá cẩm thạch

École NGUYỄN-VĂN-MÙI

DACTYLOGRAPHIE
COMPTABILITÉ - PRATIQUE

(Tương day đánh máy viết và biện-chép sổ sách nhà buôn)

10 Rue Martin des Pallières, 10
Face Gare Dakao. — SAIGON

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro, môn bài 99 và 101 (Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiếu, xe kéo, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn : có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiếu đèn tây, đồ bắt kế xe chiếc và xe song mã bằng da tây, rất khéo và chắc, có bán yên cởi, chuông đạp hai tiếng, bình đề thắp đèn khi đá theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Cái xin qui khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngởi, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ nhơn cẩn khải.

Tiểu-thuyết

MỦI GƯƠM HIỆP KHÁCH

Dịch-giả : NAM-KIỀU

HỒI THỨ 38

(Tiếp theo)

DiệnNgân An gieo cầu ken rỏ

Bấy giờ ở trên lầu, đờn sáo riu rít, tám người thể-nữ bày hương-án, cuốn rèm lên, Công-chúa ngồi giữa. Cung-nga thể-nữ xúm xít xung quanh lại có cả Hoàng-thái-hậu đến chứng giám nữa. Khi đó Hoàng-thái-hậu sai Công-chúa thắp hương lễ tạ trời đất rồi, con thể-nữ bưng trái cầu lụa, xung quanh kết đầy những đóa hoa bằng gấm năm sắc, có giắt những hột thủy xoàn trông sáng ngời, lại có buộc 8 cái giải bằng vóc đỏ, và đeo bốn cái lạc vàng, dâng lên trình Thái hậu, Thái-hậu cầm lấy coi qua, rồi trao cho Công chúa, Công-chúa hai tay ôm lấy; mặt hoa hớn-hở, gót sen dịu-dàng ; trông chẳng khác gì một vị thiên-tiên, các người đứng dưới lầu trông thấy, ai cũng chắc lưỡi khen thầm, không biết một lão đây cái hạnh phước kia sẽ về ai !..

Chúng-nhơn còn đang nghị luận, thì trái cầu bỗng ở trên rớt xuống, chúng nhơn đều nhao-nhao cả lên, kẻ chạy ngược người chạy xuôi, nào ngước cổ ngóng trông ; nào giơ tay bắt lấy ; duy có Liễu-Tự vẫn đứng yên như thường, bỗng nghe tiếng lạc vàng ở trên không lính đỉnh, rồi trái cầu rớt ngay xuống đầu Liễu-Tự, mấy cái giải vóc quấn ràng rịt vào vai, rồi có đến vài mươi người hăm hở chạy lại giành cướp trái cầu, may sao có những viên Thái-giám đi tuần trông thấy thế, bèn nạt lớn lên rằng : đứa nào hòng ăn cướp trái cầu hãy bắt lấy nó ! Miệng thì quát nạt, tay thì cầm côn đánh nhau, bọn kia bèn tẩu tán cả. Họ ấy là ai ? Tức là bọn gia-đình nhà họ Mỗ đó ! Nguyên Mỗ-tướng có một nụm con đã chết rồi, bèn nuôi Sử-Thông để kế tự, Mỗ-tướng muốn cho con nuôi mình trở nên đại phú quí, lại nhơn gặp cơ hội nầy bèn kêu bọn gia đình đến, cho trang điểm ăn mặc như công tử vương tôn cả một lượt, dặn rằng : nếu khi nào ở trên lầu liệng trái cầu xuống, thì các ngươi có giành lấy cho được mà giao cho công tử, thì tự khắc có thưởng to. Mỗ-Tướng sở dĩ có dụng tình như vậy, là ý muốn cướp ngôi vua đã lâu nên lo liệu làm sao cho Sử-Thông được làm Phò-mã, để mượn cái thế lực công chúa mà giúp mình làm việc chó dễ. Ngờ đâu lòng tham thì thế, song lẽ trời khôn dung, bọn gia-đình giành cướp trái cầu bị mấy viên Thái-giám đánh tản lạc hết. Sử-Thông thấy thế, chưng hửng cả người tới khi nhìn kỹ thì người ôm trái cầu đứng đó lại là Liễu-Tự. Sử-Thông vừa giận vừa tức, muốn xán vào cùng Liễu-Tự quyết ăn thua để cướp lấy trái cầu thì Phong-Thạnh (gia đình họ Mỗ) ghé vào tai bảo rằng : công tử cứ yên lòng ! Tuồng nào chúng tôi cùng vận động cho chức Phò-mã về tay công-tử mới nghe !

Sử-Thông thở dài không nói gì, chỉ dẫn bọn gia đình lủi thủi trở về.

Hãy nói về các quan Thái-giám thấy trái cầu rớt vào mình Liễu-Tự rồi, thì vỗ tay reo mừng cùng nhau bồng Liễu-Tự vào chầu Hoàng-thượng. Khi tới trước cửa Ngọ môn, một viên Thái-giám chạy vào báo với vua trước, Hoàng-thượng tức thì ra chầu, các quan văn võ đứng hai bên. Mỗ-trung-Lập và Sử-đức-Minh nghe tin, trong lòng chắc rằng trái cầu thế nào cũng về tay con mình là Sử-Thông, nên khấp khởi mừng thầm, Ngờ đâu đến lúc nhìn ra thì không phải, lấy làm kinh-ngạc vô cùng. Nhìn thấy một gã thơ sinh, mặt mày tuấn tú, bộ tướng phong lưu, đến trước điện Kim-loan tung hô vạn tuế !! Thiên-tử nhìn thấy Liễu-Tự mặt trắng như phấn, môi đỏ như son ra dáng một người phong lưu tài tử, thì lấy làm bằng lòng lắm, bèn phán hỏi : chàng hay khanh tên họ là gì ? Quê quán nơi đâu ? Tâu cho trẫm biết.

Liễu-Tự qui xuống tâu rằng : thần tên gọi Liễu-Tự, quê ở Hàng-châu thuộc tỉnh Tích-giang, cha thần là Liễu-Bằng làm quan Lễ-bộ Thượng-thơ, hiện nay đương phụng mạng đi đánh giặc.

Thiên-tử nghe tâu, mừng rỡ phán rằng : té ra khanh là con Lễ-bộ Liễu-Bằng à. Đoạn lại nghĩ thầm rằng : gã thơ-sanh nầy mặt mũi coi ra có vẻ tuấn tú lắm, song chưa biết tài học thế nào trẫm phải hỏi kỹ coi mới được. Một đoạn, bèn phán hỏi rằng : nhà ngươi năm nay được bao nhiêu tuổi ? Đã có sự nghiệp gì chưa ?

Liễu-Tự tâu : thần tự nhỏ đọc sách ở nhà, mới đậu được Tú-tài, thần năm nay được 18 tuổi.

Thiên-tử nghe nói Liễu-Tự 18 tuổi vừa bằng tuổi Công-chúa, thì trong lòng mừng lắm, lại hỏi rằng : trẫm muốn biết tài văn-chương của khanh thế nào, vậy trẫm ra một đầu đề, khanh làm thử trẫm coi.

Liễu-Tự vâng mạng.

Thiên-tử bèn sai Thái-giám bày thơ án ra trước điện, cho phép Liễu-Tự được ngồi đó làm bài. Thiên tử ra đầu bài rằng : « được người anh tài thiên hạ mà dạy nuôi ».

Liễu-Tự lãnh đầu bài rồi, cầm bút viết liền, không cần phải suy nghĩ gì cả. Một lát đã làm rồi. Thái-giám dâng lên Thánh-thượng ngự lãm. Thánh-thượng cầm lấy coi thì thấy lời lời châu ngọc, hàng hàng gấm thêu, trong lòng lấy làm vui vẻ lắm.

(Còn nữa)

Dời chỗ khác

MAISON DU COTINAT khi trước ở đường Charner số 43 nay đã dời về đại-lộ Bonnard số 94. Có bán đủ thứ hàng bên Tây, như nón, giày, vớ, áo sơ-mi, đồ chưng dọn trong nhà, đồ Tết, đồ đi đám cưới rất đẹp.

Lúc nầy bạc lên cao, bổn hiệu định bán giá rẻ, xin đồng bang chiếu cố.

Chủ-nhơn : Phạm-văn-Hiền
kính mời